

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DIJAK: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Papok, tanítók, gazdasági egyleti tagok és közs. előjárónak egészévre 6 kor., a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 kor. — Egy példány ára 16 fillér. Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos

B E T E G H P Á L.

Hivatalos hirdetések 100 szög minden szó 4 fillér, azonnali 2 fillér, magánhirdetések 1 cm-ként 6 fillér, többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. — Bélyegdíj külön 60 fillér. Nyílt tér sora 1 kor. Hirdetés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Hirdetéseket a lap részére elfogad minden hirdetési iroda.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: B E T E G H P Á L könyvkereskedése, könyvnyomató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok nem adatnak vissza.

A székelyföldi népiskolák érdeke.

Szálló ige ma már: őseink vérel szerezték meg ezt a szép hazát, minékünk pedig, a késő unokáknak, észszel kell megtartanunk.

Csakhogy az emberi ész nem úgy terem, mint rohadó fa tövén a gomba, vagy sáros utszélen a bogáncs; nem napok, nem hónapok, nem egy futóka év, hanem évtizedek, évszázadok, sőt évezredek egymásra ható és egymásból folyó belső tapasztalatainak terméke.

Maga a nemzeti eszmélkedés, a nemzeti eszme is hosszú-hosszu idők együtt szenvedett csapásainak, együtt megvívott diadalainak, együtt érzett és együtt örökölt vágyakozásainak, megreménykedéseinek gyümölcse.

Hisz a magyar nép is ezredév óta tartja megvetve lábát a Kárpátok ormáin; ezredév óta vivja ádáz tusáját kül- és bellellenségeivel egyszerre, ha kell: de nemzetté, szinte-szinte csak utolsó izbeli apáink tették a tizedik század közepén. Csak ekkor lettünk nemzet és állam; csak ekkor lett az ős Hunnia és Pannónia: Magyarország... ekkor lett nemzeti állam.

De százszor is sajnós, hogy e nemzeti államban, ez édes hazában a nemzeti eszme ma sem mindnyájunké; ezerszer sajnós, hogy a közös édes anyát, hiába nyílnak meg jó szóra beszédes ajkai: nem érti meg annyi sok fia.

E körülmény indokolja meg a nemzeti kormány tanügyi törekvésének azt a nemes irányát, mely a nemzeti idea és a nemzeti nyelv áldásait nem élvezhető vidékek iskoláinak államosításán oly szorongó gonddal nyugoszik meg s oly előszeretettel hozza oda áldozatul filléreit, koronáit, sőt millióit.

Mi nem irigykedünk, sőt elismerjük, hogy az édes anyának több gondot kell fordítania ne-

veletlen, mint felnőtt gyermekeire... De midőn látjuk, hogy a népiskolák, a gimnáziumok és az egyetemek minden nemesítő ráhatásai után létesülnek bizonyos körök, melyek itt egy szabadságharczi emlékszóbot, amott az ezredéves nemzeti élet egy-egy határkövét gyalázzák meg; midőn látjuk, hogy egyik a tanulmányai révén osztályrészül jutott kinttétő állás elfoglalásakor nem teszi le esküjét az alkotmányra, a másik pedig klubokat szervez a magyar becsület e honban s annak határain kívül történető meghurcolására és aláadására: bizony-bizony kétszerezsen mondunk „igen“-t a nemzeti kormány tanügyi intencióinak ama másik irányára, mely a nemzeti eszmet képviselő és éltető vidékek intelligenciája színvonalának emelésére vonatkozik.

E tekintetben a tiszta magyar és székelyföldi népiskolák érdeke: a magyar nemzeti állam érdeke. Hiszen míg mások csak vér- és pénzáddal, — azzal is kényszerből — addig mi a szív minden dobbanásával, az ész minden gondolatával és önként adózunk. Mi támogatjuk, azok döngetik; mi áldjuk, amazok átkozzák az édes anyát.

Épen ezért mi szívből örülünk a nemzeti állam folytatolagos támogatásának, hogy népiskoláink akár itt, akár amott készségesen huzavona nélkül átveszi. Még pedig nemcsak azért, mert a mi iskoláink érdeke az állam érdeke, hanem azért is, mert ez magának a székely népnek is érdeke. Ugyanis akár valamely egyház, akár valamely község hordozza az iskola-fenntartás költségeit: e fillérek a székely nép izzadságának gyümölcsei. Már pedig ha oly drága kincs a székely néplelek, hogy annak idején jónak látták volna Bukovinából és Molduvából is visszavarázsolni azta: ma nem engedhető, hogy ezrével szállingózzanak ki annak letéteményesei.

Cseppekből áll a tenger; porszemekből ez a föld; alomokból a teremtett világ. Ki közremükö-

dik s mert van hozzá ereje, itt e szabad székely földön létrehoz egy-egy állami iskolát: századokra alkotott, mert a székely eszt, a székely néplelket csak az egyénben neveli évekig, de az emberöltőkben századokig, sőt évezredekig.

Fel tehát a munkára!

Csia Kálmán.

Vármegyénk törvényhatósági bizottsága folyó évi február hó 16-án rendkívüli közgyűlést tart, melyen a többiek között az 1883. évi XV. t. cz. 10. §-ának rendelkezéséhez képest, Damokos Andor dr. vármegyénk alispánja ad. 1082—1900. alisp. sz. alatt az összes bizottsági tagoknak megküldött értesítése szerint a beteg-ápolási alap fennálló tartozásai fedezésére a székely vármegyeyi pótdó kivetése is tárgyalás alá kerül.

Erdélyrészi iparpártoló szövetkezet. Az igazi honfiumi lelkesedés megteremtette f. hó 17-én Kolozsvárt az „Erdélyi Iparpártoló Szövetkezetet“, melynek célja lesz segíteni a magyar ipar szent ügyén. Az Emke iniciatívájából indult meg az országos mozgalom s alakuló közgyűlésén oly impozáns módon nyilatkozott meg a hazafiság, hogy örökké tartónak kell ezt a mozgalmat jósolnunk. Az alakuló közgyűlést gróf Beldi Ákos főispán lelkes szavakkal nyitotta meg és fölkérte Sándor Józsefet, az Emke főtitkárát javaslati előterjesztése céljából. A főtitkár magvas beszédben ismertette a magyar ipart és fejlődési mozzanatait a 40-es évektől kezdve, a mikor — ugymond — már Kossuth Lajos kezdeményezte az iparpártolást. Megemlékezett a napokban megalakult „Székely iparpártoló szövetkezetéről“ s Hegedüs Sándorné elnöklete alatt megindult mozgalomról, s egy nóbizottság védnöksége alatt f. évi május 12-től 28-ig az Orsz. Iparcsarnokban egy Honi iparképzési rendezését indítványozta, a mely azután Magyarország többi nagyobb városaiba vándorküldésnek küldetik szét. Beszédét határozati javaslatával végzi, a mely szerint ezen mozgalmat iparfejlesztési akciónak tekintik, a vidéki rokonszövetkezetekkel állandó összeköttetést kíván, oda hat, hogy a magyar ipari termelés törzskönyve mielőbb elkészíttessék, termelő szövetkezetek létesíttessenek, melyeket hathatós támogatásban részesítsen az iparpártoló szövetkezet; azt sürgeti, hogy kérjék fel az erdélyrészi lapokat, hogy állandó rovatot nyissanak a mozgalom számára, végül a textil- és bór- ipar megteremtését szorgalmazza. Ezen határozatot általánosságban elfogadták.

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRCZÁJA.

A falu rossza.

(A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárczája.)

— Irta: **Benedek Elek.** —

Últ nannó a bölös mellett, ringatta csöndesen a legkisebb dédunokát, a szoba földjén meg egy kis leányka, a bölösöbelinek a nénye játszott egy bábuval: ő is csiesítgatott — haju, baba, haju. Nagyapó feküdt a rozoga kanapén, arca beterítve egy újsággal: az alatt aludott. Nem a délutáni álmát aludta, ámbar délután volt. Dél előtt, délután: ez már mind este számba megy. Az elaggott ember teste folyton kívánja a nyugodalmat, a nappal lassanként éjszakává változik: éjjel kerüli az álmot, alvása szenderegés, az is rövid ideig tartó. De jön a nappal, nagyapó hanyatt fekszik a kanapén, újságot tart homályosodó szeme elé s bár az újságban van sok érdekes történet, mindenféle eszélálatos dolog: egyszerre csak összezavarodnak a betűk, össze-vissza gomolyognak igaz és hazug, szomorú és vidám történetek s im, nagyapa kezéből kiesik az újság, arczára borul szemfedőként: nagyapó alszik.

Hiradás nélkül jöttem, merthogy gondoltam: így nagyobb lesz az öregek öröme, meg az enyém is. Nannó, szegény nannó bóbiskolt a bölös mellett, annak ütemes rengése-ringása elalmosította s hogy beléptem s látott maga előtt, azt hitte; álmodik.

Ó édes Jézusom! Ugyan bizony te vagy-e fiam? Suttogva mondtam, nehogy nagyapó felébredjen: én, édes anyám, én.

— Ez esuda-dolog, mondá nannó. Egy kicsit elszenderültem s szenderegés közben álmot láttam.

— Mit látott, édes anyám.

— Azt láttam, hogy nálatok vagyok, Pesten. S lám, éppen az ellenkezője teljesedik.

Akkor az újságlap lefordult nagyapó arczáról s kérdé, te vagy-e fiam?

— Én, édes apám, én.

— Odamentem, ráborultam: — Én, édes apám, én!

Felült nagyapó s mondá: Ó édes fiam, te csak jössz s szállasz, mint a tünemény. Hogy vannak a cseledeid?

— Mind jól vannak, nannó, nagyapót ezerszer csókolják s erősen várják a nyarat.

— Azt én nem érem meg — sóhajt nagyapó.

— Csakhogy azt az egyet nem hisszük el, nagyapó. Husz esztendeje jövedőim s hála Isten, nem teljesült a jövedőlésem.

Nannó hamisan mosolygott.

— Nem is lehet hinni nagyapónak. Mindennap fiatalodik.

— Nannó, nannó... Micsoda beszéd ez?

— Mindjárt elárlalom.

— Hadd hallom nannó: árulja el nagyapót.

Nini, hogy megseherelődött a szerep. Mint két gyermek ült előttem a két öreg: vádló az egyik, vádlott a másik.

— Képzeld csak fiam, kezdte nannó, tegnap este színházba volt nagyapó.

— Maga is ott volt! — vágott közbe nagyapó.

— De maga folyton jajgat. Hol a lábát, hol a karját fájatja. Éjjel nem tud aludni a szakadatlan köhögéstől. Mindég azt hallom: bárcsak Isten megkönnyö-rülne, megelégnél sok nagy szenvedésemet...

Ez igaz. Folyton ezért imádkozom.

— No lám s mégis elment — csudalátni.

— Hol volt az a színház?

— Csak itt volt, édes fiam, az iskolában. Én nem is mentem volna fiam, de az unokák nem hagytak békén. Mindazt hajtották: jöjjenek el, mert olyan népet még világeletemben nem láttak. No azt könnyen elhiszem, mondtam én, mert egyszer láttam efféle játékot, annak pedig hatvan esztendeje. Jóval 48 előtt volt ez, huszár koromban. De az sem volt valami szép játék. Emlékszem, hogy volt ott egy gróf s grófné. A gróf nem szerette a grófnét. Meg akarta mérgezni. De Isten nem engedte, hogy az ártatlan grófné ilyen szomorú hallással haljon meg. Hogy s hogy nem, úgy fordult a dolog, hogy a gróf itta meg a mérget. Kértem az unokákat: esik-e ebbe a játékba valami csuf halál. Mert ha esik, nem nézem meg. Azt mondták: ne féljen, nagyapó. Éppen egyszer ló benne egy legény, a kinek Göndör Sándor a neve, de csak izesztésül ló: nincs golyóbis a pisztolyban. Én még erre is azt mondtam: ó édes fiam, a vén embernek itthon a helye. Még talán meg is szólnak a népek, ha oda megyek. Vigyétek el nannó, ő még fiatal asszony...

— Ez igaz, vágott közbe nannó, még mindig fogja a tréfa nagyapót. Hanem ha láttad volna, hogy

csak kérte magát, de valóképpen nagy jókedvvel indult el s hát Uram Teremtőm, mikor aztán telepedtünk, csupa fül volt, elhallgatta volna reggelit.

Mondta nagyapó:

— Igazán szépen szózatoltak. Egy sem akadt el a beszédben. Pedig mind idevaló leányok s legények voltak.

Folytatta nannó:

— Ó de szép volt. Sokat sirtunk, de sokat nevetünk is.

— Az a Gonosz Pista hunczfut egy ember lehetett, akárki volt. Vajjon élt-e az az ember, vagy csak úgy kitalálták?

— Bizonyosan élt egy ilyenforma ember, mondtam én.

— Elhetett. Én magam is esmértem ilyenformát.

— Hát az a Finom Rózsai szegény! sóhajtott nannó. Hogy szerette Göndör Sándort!

— No lám, az a Göndör Sándor. Éppen ilyen a nép — mondja nagyapó. Kikiáltják falu rosszának, holott jó a szive, csak kevesen látják. Ez így van. Ugyan bizony — fordult nekem nagyapó — tetszik-e annak a pesti gála népnek az ilyen történet? Mert nekünk együgyű embereknek erősen tetszett.

Itt aztán én vettem át a szót. S hallgattak az öregek áhitattal, mint egy mesemondót. Megrajzoltam egy pesti színháznak belső képét. Aztán a színpadot. Hogy azon valóságosnak tetsző képek vannak: Falu, mező, erdő. Finom Rózsai, Göndör Sándor enéket egy egész banda muzsikája kíséri. S mikor megsemdül Finom Rózsai néje, a ki különben valóságos báróné, azt hiszed, hogy a mennyeországból van.

Felsóhajtott nannó: ha ezt én egyszer láthatnám, hallhatnám.

Mondta nagyapó:

— Azt mi már nem láthatjuk, nem hallhatjuk, nannó. Lám, az iskoláig is az unokák támogatattak el. Azt nekünk látni s hallani most már nem is volna jó, nannó. Maradjunk csak mi itt a tűzhely mellett. Ha most meglátnók azt a mesevilágot, fájna talán öreg szívünknek: merthogy nem volt benne részünk. A mit láttunk, ez nekünk elég szép volt, elég kedves volt. Áldott legyen az Urnak szent neve, hogy ezt is megismerjük, minekelőtte eljött érettségünk a halál angyala. Jól mondtam-e, fiam?

— Jól, édes apám, jól.

Kereseti adó törlése. Egyik pénzügyigazgatóság jelentése alapján kijelentette a pénzügyminiszter, hogy a közsegekre és városokra borítaladó és a huszfogyasztási adó beszedési jogának bérbe vétele után az 1899—1901. évekre kivetett harmadik osztályú kere etí adó mult évi július elsejétől, vagyis az 1899. VI. t. cz. életbelépésének napjától kezdve és a most idézett törvényezikben foglaltakra való tekintettel hivatalból tör- lendő.

Hétről-hétre.

— *Pártoljuk a hazai ipart!* —

Ez most a mottó országserzte.

Hogy nyilván valóan kivilágosodjék az én nagyvilági dolgokbeli óriási jártasságom, ime tudtára adom mindazoknak a kik tudják és azoknak is a kik nem tudják: Hegedüs Sándorné kegyelmes asszonyom, már mint a kereskedelmi miniszter ó exellenciájának a felesége, mozgalmat indított a hazai ipar pártolása érdekében.

A mozgalom, hogy úgy mondjam óriási arányokat öltött a Kárpátoktól le a Adriáig. Magas helyről dobták ki a tetszős jelszót. De nem is hiában. Hála Istennek lett is foganatja. Egyik nagyobb vidéki lapunk pláne szent lelkesedésében még a fényes vezércikknek is tovább ment. S nyilvános aláírás után toborzani kezdte a jó hazafiakat; a kik arra kötelezik magukat, hogy pártolják a hazai ipart. Ezeket a jó hazafiakat azután napról-napra kiserkesztik, hadd vonzon a szép példa. És én ilyen formán azt is megtudtam annak az újságnak a tegnapi számából, hogy Schutz Albert esikeredai adótitst ur is aláírta az ívet. A jó Isten éltesse sokáig Schutz adótitst urat s mindazokat a jó urakat, a kik csakugyan pártolni akarják a hazai ipart.

En azonban nem szegyenlem bevallani, nem irtam alá azt a nyilvános ívet. És én ennél fogva nem részeseülnek abban a szerkesztésben, hogy ország-világ megtudja milyen jó hazafi vagyok, ha ezt a cikket nem irtám.

Pedig én voltaképpen már egy lépéssel tovább is haladtam, mint a többi igen tisztelt hölgyek és urak.

Az én szürkülő, bozontos koponyám olyanformán gondolkozott: no, no most. Itt az ideje, esitőkre székely!

És télnék indulván az idő komolyan, téli ujasra lett volna szüksegem.

Hát én elhatároztam, hogy egy igazi hazai kabátot csináltatok. Ugy fogtam a dologhoz, hogy vásároltam egy árvátfalvi asszonytól hét sing zeke posztót. Tulajdonítsák kérem újságírói felületességemnek, de nem tudom megnevezni az asszonyt. A posztót azután elvittem B a c z ó László szabó mester, iparos polgártársamhoz (igazi törzsgyökere székely nemes ember, ismertem az édes apját is) s kértém csinálja meg. Megis csinálta remekül. De mikor azt kérdeztem mifele a belése, egész büszkén vágta rá, hogy igazi brünni. A nyakán pedig a bársony, valódi fr a n c z i a. És varta az egészet C l a r k, tehát angol ezernával, német gépen.

Hát az én kabátom csak eléggé hazai gyártmány. És én ezt a czikkecskét Schuller-féle igazi magyar gyártmányu pennával kezdtem irti és én az igazi magyar gyártmányu pennát az első sor után a földhöz végtam s elövettem a régi alumíniumot.

Ezek így tulajdonképpen igen jelentéktelen dolgok s még jelentéktelenebbé teszi őket az a körülmény, hogy én velem történtek. S hogy én daczára vén fejemnek ezekkel a semmiségekkel henczegek itten, csupán az az oka, hogy, így vagyunk mi mindennel.

Meg vagyok róla győződve, hogy a tervezett hazai iparkiallítás fényesen sikerül; mert iparkiallítást is terveznek. S nagyságos Gelléri Mór kir. tanácsos ur és sok más nagy uraságok beszédeket mondanak majden a megnyitási banketten. És, azután marad minden a régiben.

Emlékezem már egy pár ilyen lelkes mozgalomra, de a medve ölje meg a dögát — mind így végződött.

S vígan dudál a portugál, pardon a külföldi ipar, s nem bánja az a rossz, ha jó, a május vagy deczember hó. Mit árt annak a kegyelmes asszony czikke, mit a Schütz adótitst ur aláírása, mit az én újasom? Divat, elmulik.

Hisznek valljuk meg, nem is lehet az máskép. Hogy pártolhassuk azt, ami ninesen.

Ugy kérem kegyelmes, méltóságos, nagyságos és tekintetes urnóim és uraim, nem teremtenek meg legelőször azt a bizonyos hazai ipart, melyet pártolnunk kellene? Olyant, a melyik a külfölddel kiállja a versenyt.

Ehez azonban először neveljünk magyar iparos nemzedéket s ne szügyeljük fiainkat iparosoknak adni. Ne nézzük le annyira a haza jövő, legfőbb támaszát.

Bakó Samu.

TANÜGY.

Körlevél. Az udvarhelymegyei tanító-egylet homoród-járási köre f. évi február 8-án Reccsenyeden rendes gyűlést tart. E gyűlésre az érdeklődő t. közönséget, valamint tagtársaimat tisztelettel meghívom. A gyűlés napirendje: 1. Megnyitó és jegyzőkönyv-olvasás. 2. Gyakorlati tanítás Kiss József által. 3. Eszmecsere ezen tanítás felett. 4. Benedek-Földes-féle gazdasági ism. iskolások könyve II. bírálat Kelemen Lajostól. 5. Szükseges-e az egy tanítós osztalton népiszkolák részére külön tantervet készíteni? Előadó Bedő Józsefné Szigethy Ilona. 6. Czukrász Róza módszerét ismerteti Szász Béla. 7. Szász Béla jelentése a központi bizottság legutóbbi gyűlésében hozott határozatokról. 8. Folyó ügyek, indítványok. 9. Általános tisztújítás. 10. A jövő gyűlés napirendjének megállapítása. Oklánd, 1900. jan. 24. Bedő József, járói elnök.

IRODALOM.

Thury Zoltán lapja. A mióta a „Fővárosi Lapok“ szerkesztését Thury Zoltán vette a gondjaiba, újra azt kapja ebben az újságban a publikum, a mi igazán értékes és szép. A lap első sorától az utolsóig modern szellemben van megírva. Kijelölje formás s az ára tizenkét forint helyett csak — tizenhat koroua egy eszten-

dőre. Igazmondás az egész vonalon, ez a szerkesztőség álláspontja s a ki szereti a tisztán megvilágított helyzeteket a zavaros társadalmi, irodalmi és művészeti kérdésekben, annak kedves olvasmánya kell, hogy legyen a „Fővárosi Lapok“. (Kiadóhivatala és szerkesztősége Budapestben, V., Hold-utca 15. sz. alatt van. Mutatványszámokat kívánatra szívesen küld.)

Szentek élete ezimű diszműből megjelent füzet nagyban növeli a páratlan diszmunkához kötött várakozásokat. A füzet élen, mint önálló műlap, Velasquez-nak világhírű festménye, sz. Antal látogatása sz. Pálnál látható, jól sikerült reprodukcióban. A szöveg-képek közt kiemelendők: a Correggio-féle sz. Hilár kép; a Saderer-féle sz. Pál; az Effigies Rom. Pontif-ból vett sz. Marezell pápa; sz. Antalnak egy modern képe és az 1819-iki párisi szalonban nagy feltűnést keltett „szent Péter római széke“ című festmény kitűnő másolata. A szöveg a január 12. és 18. közé eső szentek életét írja le. Csak ismételt és ismételt ajánlatjuk e kiválóan irti, gyönyörűen illusztrált diszmunkát a magyar közönség szíves figyelmébe. Megrendelhető a „Székely-Udvarhely“ kiadóhivatalában.

KÜLÖNFÉLÉK.

Mai mellékletünk. Lapunk mai számához azon udvarhelyvarmegyei nemes családok névsorának kimutatását mellékeljük, a melyektől Pálmay József: „Az udvarhelyvarmegyei nemes családok“ című nagyszabásu munkához adatokat nyert. Célunk az, hogy e műből — mely lapunk kiadóhivatalában fog megjelenni — egyetlen nemes család se hiányozzék e varmegyéből. S épen ezért és hogy e mű minél teljesebb legyen, nem kimé- lünk semmi áldozatot. A névsort megküldöttük a legtöbb napi és heti újságnak is, hogy az ide tartozó, de kiszár- mazott családok is ezuton tudomást szerezzenek s ész- revételeiket a szerzővel közölhessék. E czélból az ada- tok beküldetésének végleges határide- jét 1900. évi márczius 20-ikáig meghosszabbí- tottuk. Egyuttal kérjük az előfizetési ivtartókat is, hogy nevezett végleges határidőig az előjegyzettek névsorát, valamint a befizetett összegeket: Betegh Pál könyvkiadó ezimére beküldeni szíveskedjenek, hogy a nyomtatandó példányok számáról tájékozva lehessünk. Az adatok Pálmay József ezimére Székely-Udvarhelyre küldendők.

Új ügyvéd. Mint megbízható forrásból értesülünk — Györfly Titusz, a helybeli kir. törvényszék közszeretben álló bírāja, nyugdíjazása iránti kérését benyújtotta illetékes helyre. Nyugdíjazás után — hir szerint — ügy- védi irodát nyit városunkban, a Kossuth-utcai lakásán.

Katonai- és civilmulatság a szegények javára. A mult számunkban is említett katonai hangversenyre — melyen a gyulafehérvári ezred katonazenekara fogja a zenét szolgálni — széles körben készülnek. Egyrészt azért, mivel a legjótékonyabb czéla lesz tartalva, másrészt pedig közönségünknak igen ritkán nyílik alkalma katonai zenére mellett mulathatni. Végül pedig a katonaság és a civilek közötti barátságunk és nemes czélu törekvése, szintén vonzó erővel bír közönségünkre.

Elköltözött anygalka. Hull, hull nagy pelyhek- ben a hó. Tapsolva, ujongva gyönyörködnek a szép fehér leplen az anygalkák az égben. Jatsz, vidám valamennyi s pajkos jó kedvökben ugrálnak, tánczolnak a trón kör- ül. Az Ur örömmel nézi szerettei örömet s mindentlato szemre megakad egyik kedvenczen. Szomoruan áll az anygalka a trón zsamolyánál s ragyogó szemeit könny- nyesen emeli a Mindenhatóra. Nincs párja, nincs játszótársa. És a Mindenudó könyörült az anygalka buján s elküldé kaszás szolgáját, hogy keressen társat a földön szomoró kedvenczenének. A kis Haurik Aidara, Haurik Alfréd sörgyáros 12 éves anygalkájára eselt a vá- lasztás. És hiában vala minden orvosi tudomány, min- den ápolás, szeretet és bánat, a kérlelhetetlen szolga teljesítte a parancsot. S elköltözék egy anygalka a föld- ről az égbre. Hull, hull nagy pelyhekben a hó s vidám- nán nézi valamennyi anygalka a mennyben s hiában való minden sírás a földön. Hull, hull nagy pelyhekben a hó s a szállingó pelyhek azt susogják a gyszoló apának: bizza bizzál. — Tegnap delután 3 órákor nagy közönség kísérete a kedves halottat a róm. kath. tem-etőbe. Gál Sándor helybeli kántor a háznál remek bucsuztatót énekel. Kevés szem maradt szárazon a hat- tásos ének hallatára.

Székelyföldi összes pénzintézeteink mérlegeiket most állapítják meg. A nyerevények felosztására nézve most tesznek előterjesztéseket, javaslatokat az illető igazgatóságok. Mint az agyagfalvi székely emlék végre- hajtó bizottságától értesülünk — az összes pénzintéze- teket megkereste, hogy a székely nép — melynek filléréiből most ezrek, sőt talán milliók felett rendel- keznek egyesek — Rákosmezőjén állítandó, a díesőséges multhoz méltó emlékre adakozzanak. Egy pár pénzintézet már a mult évben lerotta hazafias adóját — 200—200 koronát szavazván meg e szent czéla. Benedek Elekkel szölvá — hiszük erős hittel, hogy a Székelyföld összes pénzintézetei ezuttal már nemes ver- senyre kelve, mind részt vesznek a hazafias kegyelet és művésnek megteremtésében. Szegény székely népünk, mely hátr küzd az étellel, áldozati filléreit elég szépen — töle telhetően — rakja le varmegyénkben ez oltárra. De midőn — öndicsékvés nélkül szölvá — ezt elismer- jük, fájdalommal kell konstatálnunk, hogy székely varme- gyéinkből csak szörványosan érkeznek az adományok. Elismerjük azt is, hogy a gyűjtő-ívek nagyrésze még az ivtartóknál van s épen ezért nem akarunk a hazafias szándéktól előleges kritikát mondani. Anyit azonban ismételtlen hangsúlyozunk, hogy: „Multnak és jövődö- nek egyaránt szól az agyagfalvi emlék s az ösök emlé- kének ápolása, kegyeletes tisztelete több a kötelesség- nél: nemzeti erény ez s jövődöjének sirját ássa az a nép, melynek szívéből ez az erény kihalt.“ Szé- kelyföldi újságtársainkat felkérjük, hogy ezen sorának értelmében t. olvasó közönségükhöz, il- letve a pénzintézetekhez szíves felhívást intézni kegyes- kedjenek.

A polgári önképző e hó 29-iki fillérestélyén Ábrahám Ilona, Csiki Albert, Magyar György szavalnak, Dávidházy Vilma felolvas, Papp Sándor mondolgot ad elő

és a helybeli székely Dalos-egylet énekel. Bartók Anna, Pataki Ilona, Lajos János és Vetési Imre rendezik. A mult hétfői estély igen jól sikerült, nagy és intelligens közönség volt jelen, többek közt Damokos Andor dr varmegyénk alispánja is. A mult számunkból — gyengélkedése miatt — kihagyott Spaller Józsefné, helyi szakiskolai tanárné, Fülel Szántó Lajos kiváló székely írónk egyik csinos ver- sését szavaltva szép sikerrel. Mészáros Zoltán is zajos tapso- kat aratott Kertész Albert helyi közs. tanító versének el- szaválásával.

Az agyagfalviak adománya. Az agyagfalvi székely emlék javára a „Székely-Udvarhely“ szerkesztőségéhez az ottani tanítóktól következő adományok érkeztek be: 1. Agyagfalva községtől 20 kor. 2. Az agyagfalvi Dalos- körtől 18 kor. 3. Az agyagfalvi Olvasó-egylettől 6 kor. 4. Az agyagfalvi temetkezési-egylettől 4 kor. 5. György Sándor tanító gyűjtése 7 kor 8 fill. 6. Vida Mozes tanító gyűjtése 14 kor. 12 fill. Összesen 69 korona 20 fillér. Ehez adva a már átadott összeget, 101 koronát, a „Székely- Udvarhely“ eddigi gyűjtése 170 korona 20 fillér.

Hadapród-iskola Segesvárt. Székelyföldi var- megyeink pár évvel ezelőtől valóságos versenyek, hogy melyik kapja meg a valamikor Kézdí-Vásárhelyen székelt hadapród iskolát. Most a nagyszebeni hadtest- parancsnokság kérdése folytán Segesvár város a 700,000 koronára tervezett építkezési költséget elvileg nemcsak elfogadta, de még azon felül 100,000-et s így 800,000 koronát is hajlandó áldozni ez intézetnek megkapása esetén. Sokszor mondtuk, hogy székely varmegyéknek sem ártana egy kis életrevalóságot tanulni szász polgár- társainktól.

Tréfás mulatság. Tekintettel arra, hogy az elő- készületek a rendezőség részéről már annyira haladtak, hogy az egyház nagyobb megkötődése nélkül e mulat- ság elhalasztható nem lett volna, mint lapunk mult számában is jeleztük — a rendezőség bár osztozván a Bedő Ferencz szeretett lelkészüket ért gyászsebet ben, a mulatság megtartását elhatározni volt kény- telen. — Az estély, mely február 4-én a varmegye- ház termeiben lesz, fényesen ígérkezik. A rendezőség mindent elkövet, hogy a közönség jól mulasson. Sok új dolgokat mutatnak be. A műsor egyrészt tegnap elhord- ták s külön meghívókat nem boesíjtának ki, de falraga- szokon hívják meg a város és vidékének közönséget, mivel a czéla való tekintettel, ezen mulatságon mindenki résztvehet. Karzati számozott helyekre jegyek előre vált- hatók Gyertyánfálnál.

A helybeli áll. kő- és agyag ipari szakiskolában a félévi nyilvános vizsgálatok f. hó 29., 30. és 31-ik napján tartatnak meg.

Szohrot báró Orbán Balázsak! Honpolgárok, honleányok, székelyek, nemes ifjuság, intézetek, testü- letek, e sorokban hazafias bizalommal hozzátok fordul a szoborbizottság egyik igénytelen tagja s arra kér ben- neteket, hogy Székely-Keresztur azon hazafias törekvé- sét, mely szerint Br. Orbán Balázsak, az egykori ön- zetlen hazafinak, a székelység igazi barátjának, az igazi jellem példányképeinek, a nagy írónak emléke a nagy nemzeti erényekért élni, halni tudók áldozatkészségéből örökíttessék meg, filléreiknek a szoborbizottság pénz- tárosához, Barabás Lajos lelkész-tanárhoz, való bekül- désével mozdítsátok elő. Hiszen valahányszor nagyjaink emléket szoborban örökítjük meg, mindannyiszor hazánk jövőjét munkáljuk. A nagy nemzeti erényekért lángoló nagyjaink emlékeinek szentelt szobrok nagy nemzeti erényeket hirdetnek az utódoknak, óvnak, figyelmeztet- nek, intnek, lelkesítenek, nemzeti önzetere serkentek. Ezt fogja tenni Orbán Balázs szobra is. Jöjjetek hát, segítetek felállítani azt, hogy buzdítsa a székelységet egyszerűségre, munkásságra, önzetlen haszaszeretetre, tiszta jellemre, hogy fogjon kezét e szobor minél ha- marább a forró haszaszeretet lángoszlopaival: a fehér- egyházi esatateri emlékek, segesvári Petőfi-szoborral, marosvásárhelyi Kossuth- és Bem-szoborokkal. A hazaszeretet megannyi bástyái ezek. Szaporítsuk, erősítsük ez őrtornyokat, e bástyákat az Orbán-szoborral, majd az agyagfalvi emlékoszloppal. Világítani fognak, világításuk hatásos lesz. Látni fogjuk. Jöjjetek, nemes czélunkban segítetek, tartsatok velünk, a farsangon e nemes czéltól áthatva, a Br. Orbán Balázs szoboralap javára rendez- zetek mulatságokat, a tiszta jövedelmet küldjétek be hozzánk. Higgyétek meg, nemes dolgot tesztek, áldoza- tokat Isten áldása fogja kisérni. Rokonaitok, barátaitok, ismerősöitek körében eszközöljétek gyűjtéseket. Gyűjtő ivekkel készségesen szolgálunk. Végül tisztelettel felkérem azon urakat, kikhez bizottságunk nyilvántartás mellett gyűjtőíveket küldött volt, szíveskedjenek azokat bizott- ságunkhoz visszaküldeni. Lelkesedésre, tette van szük- ségünk. Velünk együtt lelkesedjétek és tegyetek mind- nyájan! Pap Mózes, b. jegyző.

Ötven évi hiv munkálkodás után nem jubileum, imponans gyászmenet volt jutalma Zsigmond Ferencz ev. ref. nyug. lelki pásztorának, kit e hó 17-én kísért örök nyugalomra szeretett hiveinek kicsiny-nagyja. Ötven esztendőig hirdette az Ur igéjét Háromszékvarmegyében a közepezi ev. ref. egyház híveinek. Jóleső érzés járta át lelkemet, — írja tudósítónk — látva a hívek kegyeletes adózását. Szemeim firkéskéze keresték a nagy sokaság- ban az elhunyt lelképásztor kártársait: a köri papságot, elükön az esperessel. Sajnálatomra azonban azok távol maradtak. Talán mindannyiát nem betegség gátolta, e végső tisztesség ki nem fejezésében? Ha azonban firké- sző szemeim tévedtek volna, az esetben tisztelet a kivételnek. Nem hagyhatom említés nélkül, hogy fájó érzésemet talán egészben eloszlatta Benke Ferencz nagy- bacsoni ev. ref. pap, ki (a szertartást végezvén) lendü- letes, megható beszédben vett bucsut az öreg szolgáltót, a ki elköltözött oda, hol többé nem fáj semmi . . .

A székelykereszturi tanítóképző intézet ifjusága folyó évi február hó 3-án az intézet tornatermében — a tervezett tanulmányi kirándulás költségeinek fedezésére — tánczszal végződő zártkörű társasestélyt rendez, melyre a székely közönséget e helyen is tisztelettel meghívja: Sándor Domokos tanár-elnök, Kondra Mihály ifjusági elnök, Zsigmond Gáspár ifj. titkár, Demeter Gyula ifj. ellenőr, Szabó Jenő pénztáros, Ureczki Sándor főjegyző, Deák Mózes dalkarvezető, Szenkovits László zenekarvezető, Gábos Győző, Götz Béla, Kala-

bér Sámuel, Marosi Máttyás, Nagy Gyula, Opra János, Paál Sándor, Sylvester Imre, Szakács János és Telmán József, r. biz. tagok. Belépő díj: személyjegye 2 k., családjegy (3 személyig) 5 k., tanuló-jegy 1 korona. Jegyeket Ajvász Kristófnál válthatni. Elnöki megnyitót mond Sándor Domokos tanár-elnök. Kunoss—Lányi „Vándor dal”-át, Baitz—Balázs „Havasi gyopár” mazzurpalkáját Erdélyi—Huber „Nemzeti zászló”-ját, Bokor „Gyimesi vadvirágok”-ját és Zöllner „Étlap”-ját előadják az önképzőkör dal-, illetve zenekara. Inczedy „A nővér”, Bartók „Egy ifjú agglegény panasza” cz. költeményeket szavalja: Székely Gábor, illetve Paál Sándor IV. é. növendék. A kik tévedésből meghívót nem kaptak, a végett szíveskedjenek a rendezőség bármely tagjához fordulni.

— **Előttünk fekszik** a „Bíróági Végrehajtók Közlönye”, melyből különösen az „50 frton alóli ügyek” és „Egy emlékirat című” cikkek hívják ki figyelmünket. Mindkettőben a peres és végrehajtási eljárásnak a szegény emberek érdekében való olcsóbbá tételéről van szó. A bíróági végrehajtók, ha bár még ma sem kedves vendégei a végrehajtást szenvedő polgároknak, mindazonáltal jól esőleg kell felemlenünk, hogy a fentjelzett két cikkely oly közvetlen melegséggel foglalkozik a bekövetkezendő végrehajtások körüli eljárás olcsóbbá tételéről, a melyből nyilván meggyőződni lehet, hogy a bíróági végrehajtók nem szípolozni kívánják a polgárokat, hanem ha már a végrehajtásnak szüksége fenforog, akkor azt akarják, hogy ez olcsóbb legyen, mint jelenleg. E törekvésük mindenesetre a polgárok érdekében dicsegetni méltó s meghallgatásra fog találni illetékes helyen is. E cikkelyen kívül „Igazságot kérünk” cz. (R. tollából) mond el sok oly megszívlelésre méltó dolgot, a mely bizonyára kiindulási pontja lesz a f. évi február 2-án Budapesten tartandó végrehajtók országos értekezletén.

— **A homoródszentmártoni községi daloskör** tegnap (szombaton) este 7 órakor kezdődőleg műsorral egybekötött kosaras táncgyűléssel rendezett. A program első pontját a daloskör összhangzó szép éneke „Hymnus az éjhez” képezte. Ehhez hasonló sikerrel adták elő a derék székely dalosok a „Kossuth nótá”-t és egy népdal egyveleget. Majd Szász Mariska szavalta „Szilágyi Erzsébet”-et és Kádár Péter „Az obsitost”-t. Zajos tapsok és éljenzések kísérték mind a két szavaltat. Igazán becsületére vált az egész vigalom a dalkör szervezője és vezetőjének: Györfi István községi tanítónak valamint a szépért lelkesülni tudó székely fiataloknak.

— **Emléket az agyagfalvi réten.** Az agyagfalvi réten felállítandó székely emlék javára adakoztak: Deák Lajos számmelküli önkéntes gyűjtőjén 5 kor. 76 fillér. Szöcs János 75. számú gyűjtőjén 8 kor. 80 fillér, összesen 14 kor. 56 fillér, ezt hozzáadva a már begyűlt 2098 kor. 98 fillérhez, az alap összege tesz 2113 kor. 54 fillért. Fogadják a nemesszívű adakozók hazafias adományukért a végrehajtó bizottság hálás köszönetét. Sz.-Udvarhely, 1900. jan. 27. Ferenczi János, végreh. bizotts. pénztárnok.

— **Hálás köszönetemet** fogadják mindazok a nemesszívű jóbarátok és ismerősök, kik feledhetetlen leányom temetésén való megjelenésükkel, részvétükkel lelki fájdalmimat és megsebzett apai szívemet enyhítették. Székely-Udvarhely, 1900. jan. 28-án. Haurik Alfréd.

— **A mártisfalvi Olvasó és Dalkör** saját pénztára javára február hó folyamán, azon a napon, mikorra cigányokat sikerül fogni zenélés céljából, kosaras táncgyűléssel rendez műsorral egybekapcsolva s erre a közönséget meghívja.

— **A Ferencz József Tanítók Háza** javára Parajdon, az állami iskola tantestülete február 10-én zártkörű táncgyűléssel rendez, melyre a nagy közönséget e helyen is meghívja a tantestület.

KÖZGAZDASÁG.

— **Székely borviz** a párisi kiállításon. Jöleső örömmel vesszünk hírt, hogy a párisi kiállításon székely borviz is lesz kiállítva — még pedig vármegyénkbelől. Gáspár Gyula, Korond gyógyfürdő tulajdonosa, páratlan hatású fürdő-ásványvizével szerez újabb dicsőséget a székely borviznek s főképp vármegyénk előkelő és gyógyhatásában szinte pótolhatatlan kies üdülő helyének, Korond gyógyfürdőnek. Ezen híres ásványvíz már a budapesti millénárius kiállításon, valamint 1897-ben a brüsszeli nemzetközi kiállításon is elsőrendű kitüntetésben részesült. Gratulálunk a derék ásványvíz tulajdonosnak nemcsak törekvéséhez, melyet — nem kimélve fáradságot és áldozatot — bizonyára most is méltó kitüntetés fog jutalmazni. A korondi „Erzsébet”-forrás vasas, sós, savanyú vizéből is lesz kiállítva, abból, melynek kémiai összetételét elemezve, Hankó Vilmos dr. a budai áll. főreáliskola chemia laboratoriumából következő eredményt tünteti fel:

Egy liter vízben van:		
Natriumchlorid	0.8289	s. r.
Natriumbicarbonat	0.6343	”
Calciumchlorid	0.1287	”
Magnesiumchlorid	0.0878	”
Vasbicarbonát	0.0920	”
Kaliumchlorid	0.0154	”
Natriumsulfát	0.0110	”
Manganbicarbonat	0.0038	”
Lithiumchlorid	0.0024	”
Kovasav	0.1116	”
Összesen	1.9059	s. r.
Szabad szénsav	1.3935	s. r.
Térfogata	707.0	kem.
Hőmérséklet	12°	S.

A vizsgált Korondi ásványvíz a sós-vasas savanyúvizek közé tartozik; mint ilyen különösen nagy szén-sav- és vastartalmú által tűnik ki. Lényeges alkotó részei még a konyhasó és a nátriumbicarbonát is.

A Korondi „Fókut” vizétől különösen nagyobb konyhasó, vasbicarbonát és nátriumbicarbonát tartalma által különbözik. Calciumot és szabad-szénsavat azonban jóval kevesebbet tartalmaz, mint az. Összetételét

illetőleg legközelebb áll a hírneves homburgi vizekhez: teljesen méltó arra, hogy mint azokkal egyenlő értékű, az orvosok a legnagyobb figyelemben részesítsék.

Az újonnan vizsgált és használathoz vett Erzsébet-forrásban Korond kiváló gyógyító tényezői egygyel ismét szaporodtak.

Hankó Vilmos dr.,
a budai áll. főreáliskola chemia
laboratoriumából.

— **Juhtenyésztő gazdáink figyelmébe.** Értesítjük juhtenyésztő gazdáinkat, hogy akik tenyésztés céljából „Czigája-gerke” bárányokat akarnak beszerezni, azok ez iránti szándékukkal forduljanak a segesvári m. kir. állami állattenyésztési felügyelőhöz, ki a továbbiakra nézve szívesen nyújt felvilágosítást.

Egészségügy.

A táncz.*

(Első folytatás.)

Minden zárt helyen, a hol egyszerre sok ember tartózkodik, megromlik a levegő, mert az emberek által kilégtetett és a testből bőrükön át kiáramlott elhasznált levegő csekélytartalmú, ez pedig mérgező. Mivel pedig azt a csekély eleny, a mely a várt helyiségben van, a sok ember és a sok légszész vagy petróleumlámpa csakhamar felemészti, az emberek alig egy-két óra múlva már csak elhasznált, szénsavas levegőt szívnak magukba, a melylyel testüket alaposan megmérgezik.

Különösen a tánczolóknak hat ez károsan, mert az ő tüdejök az erős mozgás folytán fokozottabb működésre van ösztönözve és ezért ők nagyobb mennyiségben vesznek magukba a szénsavas mérgező levegőt, mint azok, a kik nem tánczolnak.

Nagy veszedelemmel jár a zárt helyiségekben való táncz azért is, mert a tánczolóknak lábaikkal, főképpen pedig a nők uszályaikkal port vernek föl még a legfinomabb parkettéről is; a hol pedig csak rosszul összeroyott deszkapadlóval van burkolva a tánczterem, a melynek hézagából valóságos ömlék a por és piszok, különösen pedig, a hol szappannal, szódával, meg federveisszal teszik síkossá a padlót, ilyen termekben igazi életveszedelemmel jár a táncz, mert ilyen helyen a különben is szénsavas, rossz levegő még ártalmas porral is nagy mértékben összevegyül és tönkreteszi az ember szervezetét.

Kiegészíteli mindezen veszedelmeket még az is, hogy a „szünorában” elköltöni szokott vacsoránál a felhevült emberek jégbehűtött italokat, sört, champagnert isznak, sok helyen pedig még az a nagy baj is fennforog, hogy a tánczterem és az étköző helyiségek hőfoka között igen nagy különbség van, az utóbbi tudniillik oly hideg, hogy a mint a felhevült tánczosok a tánczteremből abba átmennek, agyonhűlnek magukat.

Ez az eset forog fenn a fővárosi vígadóban is. A vígadó berloje takarékoskodásból csak azon fűtelt be az éttermeket, a mely napon bál van. Miután ezek az éttermek máskor használatalban nincsenek, annak falai annyira át vannak hűlve, hogy egy napi fűtéssel azokat átmelegíteni nem lehet, ezért azután vezetett hideg van ott minden bál alkalmával és agyonhűlnek ott az emberek. Különösen, a kik nem gondoskodnak idejében asztalról és közvetlenül az óriási ablakok mellett elhelyezett asztalokhoz jutnak, azok halálra hűlnek magukat.

A leírt tényekből nyilvánvaló, hogy a táncz olyképpen gyakorolva, a mint azt gyakorolni szokták, a fiatalokra, különösen a hölgyekre nézve a legveszedelmesebb dolgok egyike, azért nem ajánlhatjuk eléggé a szülőknek a vigyázatot. (Folytatjuk.)

Kereskedelem.

A kereskedelmi szerződés előkészítése, illetve az autonóm vámtarifa kidolgozásának előkészítése érdekében Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter leiratott intézett az összes kereskedelmi és iparkamarákhoz és a többi érdekelt szaktestülettel, a végett, hogy ez ügyben nemcsak javaslatokat és kívánalmakat, hanem az egyes érdekeltségnek kipuhatolandó óhajait és panaszait hozzák tudomására. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter pedig az összes mezőgazdasági, erdészeti, szőlészeti, baromfi-tenyésztő, méhészeti, halászati és kertészeti egyesületeket hívta fel, hogy az új autonóm vámtarifa tekintetében óhajataikat hozzá az évi május 1-ig feltegyék.

Nyilt-tér.*

Nyilatkozat.

Alólirott ezennel értesítem t. üzletfeleimet, hogy **Ehrenreich Albert ur** üzletemtől barátságos viszonyban megvált s abból folyó évi január 20-án kilépett. Kérem ezt szívesen tudomásul venni.

Székely-Udvarhely, 1900. január 25-én.

Teichner Jakob,
fakereskedő.

* Ezen rovat alatt megjelent közleményekért semminemű felelősséget nem vállal a szerk.

Szerkesztői üzenetek.

T.—s. V. Szíves értesítését készségeesen közöljük. Máskor és egyéb dolgozataival is szívesen látjuk. Bizalmat köszönjük.

Szeker János plebános. H-Karácsonfalva. Lapunk féltizedes multja után, fel vagyunk mentve az alól, hogy alap nélküli gyanúsításra részletesen reflektáljunk. Habár fõrmedvényeit — melyek egy lelki atya szelidségéhez sehogy sem illeken — kézzel foghatólag megzafolni módunkban állana. Hogy D. J. ki volt s jelenleg milyen viszonyok között él, az czafolatul nem szolgálhat s nem elmentesül az õn ellen emelt meghótránczóató vád elozlatására. Ha bárki tisztességes hangon irt, tárgyalagos és nem személyeskedõ felszólalást küldött a Székely-Udvarhelyhez, mi azt a „Közönség körébõl” cz. rovatunkban mindenkor díjtalanul és szívesen közöltük s jövõre is közzélni fogjuk — minden „üzleti szempont” nélkül. De a — mondhatni — „vasvilla nyellel” irt, szemenszedett, személyeskedõ és mit sem czáfoló gorombaságoknak, csakis a fizetéses helyen, minden tisztességes lapnál ugynevezett: szemét dombon, a „Nyilt-tér”-ben lehet talán helye. Hogy mi valaha valamelyik felekezethez, mint ilyenek „nekirontottunk” volna — nevétséges képzõlõdés, farsangi vicez akar lenni az õn részérõl, valamint az is, mit a

„szociális eszmék terjesztésérõl” álmodni méltóztatott — nem akarjuk esetelni milyenkor. Egyébként béke velünk és példás eljárás mindenkiben azok részérõl, a kiket illet s különösen kik arra-állásukból kifolyólag hivatra vannak.

Fülei Sz. Lajos. Budapest. Szívesen várjuk. Bocsanát, Szíves üdvözlét!

Belle László, Székely-Keresztur. Jelen számra késõn érkezett s különben is térlány miatt nem közölkeltünk volna a „Udv!”

Szász Béla. Muzsna. Hasonló szellemû cikkelyvel B. L. barátunk megelézte, Köszönet.

V. F. Bögöz. Hova lettek azok a — mondák?

Tanítónak. A Magyar Nemzet politikai napi újság tanítónak egész évre 10 frt. Megrendelheti a Székely-Udvarhely kiadóhivatalában is.

598—1899. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bíróági végrehajtó az 1881 évi XL. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti VII. ker. kir. járásbírószág 1899. évi Sp. IV. 2488/3. számú végzése következtében dr. Berger Rezsõ bpesti ügyvéd által képviselt Sessler Samu bpesti czég javára Bartha Andor bardoczi lakos ellen 790 kor. s jár. erejéig 1899. évi december hó 16-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2240 koronára becsült 9 veres szõrű tinõ és 4 fejõs tehénbõl álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbírószág 1899. évi V. 3142. számú végzése folytán 790 kor. tőkekövetelés, ennek 1898. évi június hó 7. napjától járó 5 százalékos kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 142 kor 56 flrben bíróilag már megállapított költségek erejéig **Bardoczon alperesnél** leendő eszközökre **1900. évi február hó 5-ik napjának** d. e. 10 óraja határidõõl kitűztek és ahoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzítés mellett a legtöbbet ígérõnek becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendõ ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

H.-Oklánd, 1900. évi január hó 14. napján.

Pollák Ignác,

kir. bírószá gi végrehajtó

MEGHIVÓ

Az Oláhfalú és Homoródmonti takarékpénztár részvénytársaság **1900. február 17-én délután 2 óratól** kezdõdõleg az intézet helyiségében fogja megtartani

VIII. évi

rendes közgyűlését.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés, zárszámadás betervezése és tárgyalása.
2. Felügyelõ bizottság jelentése.
3. A felmentvény megadása iránti határozat.
4. Az igazgatósági tagok felének kisorsolása s azok helyébe választás.
5. Egy elhalt felügyelõ bizottsági tag helyett választás.

Szavazati jogot gyakorolnak mindazok, kik 1900. január 1-ig az intézet részvénykönyve szerint mint ilyenek igazolva voltak.

Oláhfalú és homoródmonti takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága nevében:

Szentgyeházás-Oláhfalú, 1900. január 23-án.

Lántzy Sándor,

elnök.

Dániel Károly,

v. igazgató.

Egy jó karban levõ félfedelû kocsi eladó, Alsó-Siménfalván, Szász Károly ref. papnál.

Ügyes, fiatal kereskedõ-segéd,

a ki nagyobb vidéki üzletben tanult s a ki a bõr-, vas-, fûszer- és singes szakmát jól érti, magyarul és románul tud és jó bizonyítványai vannak, lehetõleg azonnali belépésre kerestetik **Tatrangra** (Brassó megye) **Szonda és Giró céghez.**

ELADÓ

Gergely Mózesnél Homoród-Szt-Mártonban mintegy

20 köbméter tölgyfa.

Szállak hossza 2 m. 55 centi, foka 10 centi.

IRJUNK

Müller-féle tentával.

TÁMOGASSUK

A MAGYAR IPART!

Lénárth	dersi	Nagy	árvátfalvi	Salati	h.-kráacsonfalvi	Szente	szentléleki
Lendvay	alsó-lendvai	Nagy	kénosi	Sámbokréty	sz.-udvarhelyi	Szentes	kisbaczoni
Lengyel	k.-solymosi	Nagy	bözödi	Samuel	b.-ujfalvi	Szentszörgy	s.-szentszörgyi
Lengyelfalvi	lengyelfalvi	Német	aliás Szabó	Sándor	kénosi	Szentiványi	s.-szentiványi
Lévai	k.-solymosi	Nemes	tordátfalvi	Sándor	jánosfalvi	Szent-Királyi	s.-szentkirályi
Linkner	sz.-udvarhelyi	Nyirő	sz.-udvarhelyi	Sándor	lokodi	Szentmihályi	oláhfalvi
Lippai	bogárfalvi	Nyújtódi	rugonfalvi	Sándor	farezádi	Szentpáli	szenpáli
Literáti	kénosi	Nyújtódi	kereszturfalvi	Sándor	alias Török	Szentpáli	alias Knauffel
Literáti	dályai	Oláh	lövetei	Sánta	k.-solymosi	Szilágyi	sz.-udvarhelyi
Literáti	oklándi	Olasz	máréfalvi	Sardi	kereszturi	Szöcs	zetelaki
Lokodi	h.-sz.-mártoni	Orbán	lengyelfalvi nemes, báró	Sas	gagyí	Szöcs	oláhfalvi
Lombárd	sz.-abrahámi	Orbán	h.-almási	Sas	rugonfalvi	Szöcs	siménfalvi
Lörincz	sz.-királyi	Orbán	bágyi	Sata	lövetei	Szoöke	magyarósi
Lörincz	zetelaki	Ormányi	abrahámfalvi	Sebe	martonosi	Szolga	vargyasi
Lörinczi	sz.-abrahámi	Oroszhegyi	alias Szabó	Sebe	vargyasi	Szombati	b.-ujfalvi
Lovász	k.-solymosi	Osvát	h.-kráacsonfalvi	Sebessy	bolgárfalvi	Szondi	h.-almási
Lukás	bikafalvi	Osvát	bibarczfalvi	Sebestyén	zetelaki	Szövérdi	kereszturfalvi
Lukás	sófalvi	Ozdi	bögözi	Sebestyén	fancsali	Takács	sófalvi
Lukátsi	b.-ujfalvi	Pakot	sz.-leleki	Sebestyén	h.-almási	Szombatfalvi	szombatfalvi
Lukácsfi	nagy-küküllőfalvi	Pakot	farkaslaki	Sebestyén	lengyelfalvi	Thamás	máréfalvi
Macska	tinkovai	Pál	bethlenfalvi	Sebök	zetelaki	Thamási	hodgyai
Mag	h.-sz.-mártoni	Pál	lövetei	Seprődi	körispataki	Tankó	oláhfalvi
Magyari	n.-solymosi	Pál	boldogasszonyfalvi	Sepsi	vajai	Tartsafalvi	taresafalvi
Major	sz.-kereszturi	Pál	vargyasi	Sigmond	rugonfalvi	Téglási	sz.-udvarhelyi
Márkó	olaszteleki	Pál	dersi	Siklodi	b.-ujfalvi	Tegzes	rugonfalvi
Marosi	siménfalvi	Palaczka	zsákodi	Sikó	böloni	Telegdi	agyaftalvi
Maróthi	dobofalvi	Pálfalvi	palfalvi	Sillo	lengyelfalvi	Telekfalvy	szentkirályi
Markosfalvi	miklósfalvi	Pálffy	gagyí	Silveszter	taresafalvi	Teöser	maréfalvi
Márton	oláhfalvi	Pálffy	taresafalvi	Sillye	lövetei	Tibád	kadicsfalvi
Márton	küsmödi	Pálhegyi	vágási	Simén	sárdi	Tiboldi	körispataki
Mártonfi	oláhfalvi	Palkó	n.-solymosi	Simén	kadácsi	Toasó	bögözi
Mártonosi	kereszturfalvi	Páósy	udvarhelyi	Simó	farezádi és k.-solymosi	Tókos	bibarczfalvi
Máthé	bikafalvi	Panithy	n.-solymosi	Simon	bethlenfalvi	Tombold	szolokmai
Máthé	vargyasi	Pap	sz.-udvarhelyi	Simon	bibarczfalvi	Tompa	kisborosnyói
Máthé	oklándi	Pap	száldobosi	Sipos	n.-solymosi	Tordai	szensterzsebeti
Máthé	zetelaki	Pásztor	k.-solymosi	Só	berei	Tornai	zetelaki
Máthé	h.-almási	Patakfalvi	bethfalvi	Sófalvi	etédi	Török	énlaki
Mathéfi	kis-solymosi	Pataki	désfalvi	Sófalvi	sófalvi	Török	kadicsfalvi
Mátyás	sz.-abrahámi	Péchy	sz.-erzsébethi	Solymossy	dubravai	Tóth	h.-kráacsonfalvi
Mátyus	sófalvi	Pente	ujszékelyi	Sós	vargyasi	Türi	dályai
Medeséri	körispataki	Péter	oláhfalvi	Sugár	dobó	Tusnádi	jánosfalvi
Menyhárt	szombatfalvi	Péter	bikafalvi	Sükey	korondi	Uzoni	városfalvi
Mészáros	sz.-leleki	Péterfi	medeséri	Sükösd	martonosi	Ütő	n.-solymosi
Mezei	sz.-udvarhelyi	Petki	dersi	Szabadi	berei	Ugron	abrahámfalvi
Mihály	h.-almási	Pető	hermányi	Szabó	bibarczfalvi	Vadász	csekefalvi
Miklós	lövetei	Pipei	b.-ujfalvi	Szabó	h.-kráacsonfalvi	Vágási	vágási
Miklós	zetelaki	Polgár	zetelaki	Szabó	vágási	Vajda	farezádi
Miklós	székelyfalvi	Polyákvfalvi	udvarhelyi	Szabó	sz.-erzsébeti	Valali	száldobosi
Miklós	fenyédi	Pünkösti	uzoni	Szabó	sz.-udvarhelyi	Váralyai	küsmödi
Miklósfalvi	taresafalvi	Pildner	steinburgi	Szabó	sz.-mártoni	Varga	kereszturfalvi
Molnár	fenyédi	Porkaláb	városfalvi	Szaidel	sz.-udvarhelyi	Varga	bözödi
Molnos	m.-andrásfalvi	Porondi	ujszékely	Szakács	sz.-erzsébeti	Vargyasi	b.-ujfalvi
Mozes	sz.-erzsébeti	Póka	siménfalvi	Szakáll	rugonfalvi	Vas	bözödi
Mükkös	fenyédi	Pósa	atyhai	Szakáll	atyhai	Vas	martonosi
Murvai	kadácsi	Pribek	telekfalvi	Szalay	siménfalvi	Vég	tordátfalvi
Musnai	déesfalvi	Ráday	rádai gróf	Szász	sz.-udvarhelyi	Vékás	szentkirályi
Muszka	vodorfi	Ráduly	csikmadéfalvi	Szász	vargyasi	Veres	szentléleki
Nagy	h.-sz.-mártoni	Raffaj	csókfalvi	Szathmári	bikafalvi	Veres	dersi
Nagy	farezádi	Rápolti	füli	Szederjesi	taresafalvi	Veres	nagyvárad
Nagy	h.-oklándi	Ratz	kiskantafalvi	Szegedi	zetelaki	Vézi	énlaki
Nagy	borsai	Rauber	plankensteini báró	Székely	benczédi	Vinceze	jenőfalvi
Nagy	sz.-kereszturi	Ravasz	korondi	Székely	bibarczfalvi	Vizi	dályai
Nagy	siménfalvi	Rázó	h.-almási	Székely	siménfalvi	Zágoni	égei
Nagy	olaszteleki	Redei	kisredei	Szeles	sz.-udvarhelyi	Zékely	zabolai
Nagy	derzsi	Révai	révai	Széles	bétei	Zoltán	dályai
Nagy	musnai	Rigó	h.-almási	Szemerjai	szemerjai	Zólya	bágyi
Nagy	alias Makay	Sala	énlaki	Szentannai	andrásfalvi		

BETEGH PÁL

→ KÖNYVNYOMTATÓ ÉS KÖNYVKÖTŐ INTÉZET.

könyv-, papir-, író- és rajzszerszám-kereskedése.

Könyv- és újságkiadó vállalat.

A „NAGY-KÜKÜLLŐ” kiadóhivatala.

A Székelyföld legnagyobb és legolcsóbb nyomtatványraktára.

— SZÉKELY-UDVARHELYT (K o s s u t h - u t e z a) . —

A „Székely-Udvarhely” című újság (Udvarhelyvármegye hivatalos lapja, az udvarhelyvármegyei községi és körjegyzők egylete, az udvarhelyvármegyei általános tanító-egylet és az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye) *szekesztösége és kiadóhivatala.*

Minden e körbe tartozókat a legpontosabban, nyomdai és könyvkötői munkákat esinos, szolid és lelkiismeretes kivitelben — olcsó áron — teljesít egy helyben, mint az ország bármely részében.

Ugy a „Nagy-Küküllő”, mint a „Székely-Udvarhely” részére *hirdetések a legolcsóbb árszabás mellett* vétetnek fel. Mutatványszámok *ingyen és bérmentve* küldetnek a kiadóhivataltól.